

dienst voor
logopedie,
stottertherapie en
leerstoornissen

Nieuwsbrief 350
31 december 09

In deze nieuwsbrief :

- **Wensen en dank**
- **Rijmen**
- **Inspiratie en zon**
- **Spreken en gebaren**
- **Dyslexiebeleid bij vreemde talen**
- **Voeding en ADHD**
- **Nieuw in onze bibliotheek**
- **Over de Vlaamse tongpunt r en de Franse huig R**

Onze wensen voor 2010.

Wij wensen u en al wie u lief en nabij is, een nieuw jaar waarin de fijne momenten ruimschoots mogen overheersen en danken u voor uw vertrouwen in onze dienst!

Rijmen.

Rijmspelletjes zijn voor kleuters niet alleen erg leuk maar zorgen ook voor de uitbreiding van hun woordenschat en trainen vaardigheden die erg nuttig zijn bij leren lezen en schrijven : het zogenaamde 'fonologisch bewustzijn'. Beurtelings noemen ouders en kleuter een woord waarop de andere dan een rijmwoord moet zoeken. Wil je zeker zijn dat je het spel wint of wens je er snel een einde aan te maken : laat je kind een rijmwoord zoeken op **twalf...**

Inspiratie en verfraaiingswerken.

Van 22 november tot 2 december doet Patrick in Sarasota (Florida) opnieuw heel wat 'logopedische (en ook wel wat andere) inspiratie' op. Hij krijgt er heel wat tijd voor het verslinden van nieuwe vakliteratuur en geniet er ten volle van de zon en de stimulerende maar ook erg rustgevende omgeving.

Ondertussen 'profiteren' Martine en Kim van zijn afwezigheid om zijn bureau, de wachtkamer en de gang in een nieuw kleedje te steken!

Spreken en gebaren.

Wij maken allemaal heel wat spontane bewegingen met onze handen en armen tijdens het praten. We doen dit ook als we telefoneren en als we praten met een blinde. Mensen die blind geboren zijn maken die gebaren ook, zelfs al hebben ze dat nooit bij iemand gezien! Bizar? Niet echt. Gebaren en taal vormen één systeem. Gebaren zijn evenzeer een integraal onderdeel van taal als woorden, zinnen en uitdrukkingen. Gebaren die onze taal vergezellen hebben een dubbele functie: ze helpen sprekers hun gedachten uit te drukken en ze helpen de luisteraars/kijkers te begrijpen wat een spreker zegt.

Als volwassenen hebben we allemaal onze eigen unieke gebaren, maar de meeste zijn toch in **twee categorieën** onder te brengen: **iconische en ritmische**. Iconische gebaren ondersteunen de inhoud van hetgeen wij vertellen. Als iemand vertelt dat hij wijn zal inschenken en tegelijkertijd met zijn handen een grijpgebaar maakt, zijn rechterarm optilt en bij de elleboog een draaibeweging van ongeveer 90° maakt, dan is dat een 'iconisch gebaar'. 'Ritmische gebaren' zijn geen specifieke en visuele weergave van wat de spreker zegt. Het zijn handgebaren die als het ware de maat slaan bij de ritmiek van de spraak. Anders gezegd: **ritmische gebaren lijken vooral nuttig voor de spreker, terwijl iconische gebaren vooral voor de toehoorder of kijker bedoeld zijn.**(bron: Hand and mind; David McNeill).

Dyslexiebeleid bij vreemde talen.

Op 17 november nodigen directeur, leerlingenbegeleiders en ICT- verantwoordelijke van een Brugse secundaire school, Patrick uit voor een informatief adviesgesprek over het optimaliseren van de interne hulpverlening aan en de begeleiding van leerlingen met dyslexie, vooral bij vreemde talen. Een open en erg positief gesprek. Wordt zeker nog vervolgd.

Voeding en ADHD.

Al sinds de jaren 20 van de vorige eeuw is men geïntrigeerd door de vraag of voeding van invloed kan zijn op gedragsstoornissen bij kinderen. Vandaag, bijna een eeuw later, heeft men nog steeds geen eenduidig antwoord. De wetenschappelijke bevindingen ter zake blijven beperkt en tegenstrijdig. In Zit Stil magazine van november- december geeft Annemie Van de Sompel, diëtiste, een stand van zaken. Wij bezorgen dit artikel graag ter inzage aan alle geïnteresseerden.

In dit zelfde magazine vinden we een lijst van kinderboeken die u kan gebruiken om samen met uw kinderen over ADHD te spreken.

Bibliotheekaanwinst : *Leren met dyslexie , onderzoek en reflectie.*

In dit tweedelig boek gaat dyslecticus Leon Biezeman na hoe mensen met dyslexie leren in het basisonderwijs en in het voortgezet onderwijs, of, met andere woorden, welke leerstrategieën leerlingen met een dyslexie vooral gebruiken om toch succesvol te studeren.

Enkele **belangrijke conclusies** waar wij ons vanuit onze persoonlijke kennis en ervaring volledig kunnen bij aansluiten :

-**Vroegtijdige diagnose door specialisten in deze materie is zeer belangrijk.** Dit kan **vaak al vanaf half eerste leerjaar** en een vroege interventie is niet alleen voor het kind zelf maar ook voor onze maatschappij zeer belangrijk omdat zo veel minder talenten dreigen verloren te gaan. Het hardnekkig blijven gebruiken van de '*pedagogische definitie van dyslexie*', die stelt dat een leerling minstens een volledig schooljaar achterstand moet vertonen, ondanks intensieve hulp, laat dan ook heel wat dyslectische leerlingen in de kou staan. Maar dat wisten wij al lang...

- Voor iedere leerling met dyslexie is een **individueel behandelingsplan noodzakelijk** waarbij zowel leerkrachten, ouders, als specialisten en technologische hulpmiddelen hun specifieke inbreng kunnen hebben. Zo kan bijvoorbeeld een auditief ingestelde persoon met dyslexie wel baat hebben bij een 'readingpen', een soort leespen die luidop leest wat je er mee markeert, maar iemand die meer visueel is ingesteld veel minder. En niet alle dyslectische leerlingen halen uit een zeer degelijk programma als Kurzweil 3000 dezelfde voordelen.

- bij leerlingen met een ernstige en hardnekkige dyslexie is het **aanleren en inoefenen van taalbeschouwende vaardigheden** zoals zinsontleding, regels voor werkwoordspelling en leestekens, belangrijker dan ten koste van alles alleen de automatisering van lezen en spellen te blijven nastreven!

Over Vlaamse tongpunt r en 'Franse huig R'

Het Nieuwsblad van 9 december publiceert een artikel gebaseerd op een doctoraatsonderzoek aan de Vrije Universiteit te Brussel, waaruit blijkt dat de huig-r, meestal 'de Franse r' genoemd, in Vlaanderen verder aan het oprukken is en op langere termijn misschien wel de tongpunt- r zou kunnen gaan verdringen. Momenteel zou nog 66% van de Vlamingen de tongpunt- r gebruiken en bijna 28% nog alleen de huig-r.

Een degelijk logopedisch onderzoek, waarbij gekeken wordt naar tongbeweeglijkheid en rekening gehouden wordt met omgevingsfactoren en specifieke kindfactoren, biedt garantie om bij een kind dat de r nog niet goed uitspreekt te bepalen welke variant er best kan worden aangeleerd. 75% van de kinderen spreekt de r reeds correct uit aan 4.6 jaar, 95% aan 6 jaar. Vanaf 4.6 jaar is een logopedisch onderzoek op dit vlak dan ook steeds zinvol.